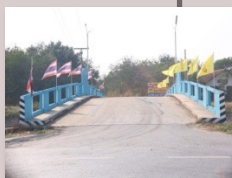

กรณีศึกษา : อบต. บึงบา อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ทำความเข้าใจบริบทของ
ตำบลบึงบา

องค์การบริหารส่วนตำบลบึงบา อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง มีพื้นที่ในความรับผิดชอบจำนวน 6 หมู่บ้าน พื้นที่จำนวน 28.43 ตารางกิโลเมตร ประชากรจำนวน 4,47 คน จำแนกเป็นเพศชายจำนวน 2,055 คน เพศหญิงจำนวน 1,992 คน มีพื้นที่เป็นลักษณะที่ราบลุ่ม มีลำคลองและคลองแอนต่าง ๆ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติหลายแห่งมีสภาพดินที่อุดมสมบูรณ์ จึงมีการสร้างสะพานข้ามคลองเพื่อสัญจรเป็นจำนวนมาก ประกอบกับมีถนนสายหลักซึ่งเป็นทางเสี่ยงเมืองจากรังสิตไปสู่จังหวัดสระบุรี ทำให้มีผู้สัญจรผ่านไปมาจำนวนมาก และมักเกิดอุบัติเหตุในบริเวณคอสะพาน

พัฒนาการในการสร้างกลไกขับเคลื่อนงานด้านความปลอดภัยทางถนนของ อบต.บึงบา

ขั้นแรก : ระยะก่อตัว (Formation)

จุดเริ่มต้นการทำงานด้านความปลอดภัยทางถนนขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงบามาจากวิสัยทัศน์ของคุณวิสาห์ แสงหา นายกององค์การบริหารส่วนตำบลบึงบา ที่มีความตั้งใจที่จะดูแลความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีตั้งแต่สมัยที่ยังเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ส.อบต.) ดังนั้นตั้งแต่ปี 2554 ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นนายก อบต. จึงได้เริ่มดำเนินการเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยทางถนนโดยมุ่งเน้นการทำงานเชิงป้องกันเป็นสำคัญ

นอกจากคุณวิสาห์ ซึ่งเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ยังมีทีมงานที่เป็นนักปฏิบัติทำหน้าที่แปลงนโยบายจากนายก อบต.มาสู่การปฏิบัติการจริง ซึ่งการแบ่งบทบาทหน้าที่การทำงานของทีมงานนั้นใช้การทำงานตามโครงสร้างของ อบต. ซึ่งส่วนงานที่เป็นกำลังสำคัญของการขับเคลื่อนงานเรื่องนี้ คือสำนักงานปลัด กองช่าง และกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

ขั้นที่ 2 : การพัฒนาโครงสร้างและกลไก (Maintenance)

แนวทางการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุทางถนนที่ผ่านมาของ อบต.บึงบา จนได้รับการยกย่องให้เป็น “บึงบาโมเดล” มีพัฒนาการดำเนินงานแก้ไขอุบัติเหตุทางถนนดังนี้

ปี 2554 อบต.ได้มีการสำรวจข้อมูลบริเวณที่เป็นจุดเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุในพื้นที่ ข้อมูลจากการสำรวจพบว่าจุดเสี่ยงสำคัญของพื้นที่คือบริเวณคอสะพานข้ามคลองต่าง ๆ ที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก และถนนเลียบคลองที่มีต้นไม้ขึ้นรกข้างทางทำให้ไม่เห็นสัตว์เลื้อยหรือตัวเงินตัวทองที่อาจจะวิ่งตัดหน้ารถ ดังนั้น อบต.จึงได้เริ่มแก้ไขจุดเสี่ยงต่าง ๆ ด้วยทรัพยากรของ อบต.

ตัดแต่งต้นไม้เพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ ไม่ให้บังทัศนวิสัยของผู้ขับขี่ โดยดำเนินการตัดต้นไม้ห่างจาก

คอสะพานทุกแห่ง 100 เมตร และตัดแต่งกิ่งไม้บริเวณถนนเลียบคลองเป็นทรงสูงเพื่อให้เห็นสิ่งที่อยู่ใต้ต้นไม้ตลอดถนน

ทาสีสะพาน ด้วยสีส้มต่าง ๆ ให้สะดุดตาผู้สัญจรผ่านไปมา จะได้ระวังว่าใกล้ถึงบริเวณที่เป็นจุดเสี่ยง

การติดไฟเตือนและป้ายจราจรตามแยกถนนในชุมชน อบต.ได้นำเสนอข้อมูลบริเวณแยกต่าง ๆ ในหมู่บ้านที่มีความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่ไม่ได้การแก้ไข ทาง อบต.จึงได้ดำเนินการติดตั้งเองเพื่อเป็นการเตือนผู้ที่สัญจรโดยเฉพาะคนต่างถิ่นที่ไม่คุ้นเคยเส้นทาง

การซ่อมแซมปรับปรุงสภาพถนน

โดยได้จัดสรรงบประมาณของ อบต.

และประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน

ภายนอก คือ หมวดการทางน่านงบประมาณ

มาร่วมปรับปรุงสภาพถนนที่เป็นหลุมเป็นบ่อให้อยู่ในสภาพดี

งานมากขึ้น เช่น ภาศึระดับอำเภอที่นำความรู้เรื่องการสืบสวนอุบัติเหตุเข้ามาช่วยให้การวิเคราะห์แก้ไขปัญหาลุบัติเหตุของพื้นที่

ขั้นที่ 3 : ระยะยั่งยืน (Institutionalization)

ในปี 2555-2556 อบต.ยังคงดำเนินการปรับปรุงสภาพแวดล้อมด้านกายภาพอย่างต่อเนื่อง และมีนโยบายการดำเนินงานเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของคน เช่น การอบรมให้ความรู้เรื่องกฎหมาย ระเบียบ วินัยจราจร การประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาจัดสอบใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์ และรถยนต์ให้กับคนในชุมชน การรณรงค์โครงการขับซ้ปลอดภัยในช่วงเทศกาลต่าง ๆ การรณรงค์ประชาสัมพันธ์เสียงตามสายทุกวันศุกร์และช่วงเทศกาลสำคัญ รวมถึงประชาสัมพันธ์ผ่านทางเฟสบุ๊คและเว็บไซต์ของ อบต.

นอกจากนี้ อบต.บึงบา ยังได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกมาบริการซ่อมแซมยานพาหนะให้กับคนในชุมชน

ในปี 2557-2558 จนถึงปัจจุบัน อบต.บึงบายังคงดำเนินการแก้ไขและป้องกันปัญหาอุบัติเหตุทางถนนอย่างต่อเนื่อง และเริ่มมีภาคีเข้าร่วมดำเนิน

ความสำเร็จที่ปรากฏชัดเจนจากการดำเนินงานของ อบต.บึงบา คือ ตั้งแต่ปี 2554 ไม่เกิดอุบัติเหตุรุนแรงเกิดขึ้นกับคนในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุบัติเหตุในบริเวณคอสะพานที่ อบต.ได้ดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์ และประชาชนในพื้นที่มีความรู้และมีความระมัดระวังในการขับขี่มากขึ้น ซึ่งจากผลการดำเนินงานนี้ทำให้ อบต.บึงบาได้รับยกย่องให้เป็นพื้นที่ต้นแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาลุบัติเหตุทางถนนของระบบสุขภาพระดับอำเภอ (DHS) ปี 2557 และได้รับเลือกให้เป็นพื้นที่แบบอย่างด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับเทศบาลปีใหม่ 2558 ผ่านระบบสุขภาพระดับอำเภอ (DHS) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากพื้นที่ของตำบลบึงบาเป็นทางเลี่ยงเมืองผ่านไปจังหวัดสระบุรี ซึ่งมีผู้คนสัญจรผ่านเป็นจำนวนมากจึงยังคงมีอุบัติเหตุอยู่บ้างแต่มีสาเหตุมาจากความประมาทและความไม่พร้อมในการขับขี่

กิจกรรมสำคัญและเงื่อนไขที่นำไปสู่ความสำเร็จ

การดำเนินงานที่พัฒนามาสู่ท้องถิ่นต้นแบบที่สามารถจัดการความปลอดภัยทางถนนได้เป็นอย่างดี และได้รับคัดเลือกให้เป็นต้นแบบ “บึงบา โมเดล” มีกระบวนการและกิจกรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ ดังนี้

- 1) **ขั้นเตรียมการ** มีการประชุมสำรวจความคิดเห็น และวางแผนการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมกับผู้นำของชุมชน
- 2) **ขั้นดำเนินการ** มีการวางแผนการดำเนินงานให้ผสมผสานกลมกลืนไปกับโครงสร้างการทำงานของ อบต. และมีนโยบายการดำเนินงานอย่างชัดเจน และบรรจุกิจกรรมเข้าไปในแผนพัฒนาตำบล
- 3) **ขั้นติดตามสรุปผล** มีการติดตามและสรุปผลการดำเนินงานต่าง ๆ ร่วมกับกลุ่มผู้นำชุมชน

